

Hönsgårde - en by från järnåldern

Hönsgårde gravfält

På gravfältet finns mer än 100 synliga gravar från järnåldern. De flesta är runda stensättningar eller högar av den typ som förekommer under hela järnåldern. De består av låga jordblandade övertorvade stenpackningar. Ofta avgränsas gravarna av en krets av jämnstora stenar.

Under järnåldern var kremering av den döde den vanligaste begravningsformen. Graven anlades över en grop med de insamlade resterna från bålet. Ibland lades benen i ett kärl av trä eller keramik. Traditionen att anlägga en jordfylld hög över graven blev vanlig under den yngre järnåldern.

Så här kan man tänka sig vattenlinjen nedanför gravfältet

Långhundraleden

När inlandsisen smälte skapades i Uppland ett skärgårdslandskap. Flera åsar bildades - bl.a. Stockholmsåsen. Vallbyåsen som är en utlöpare av den, går tvärs över dalen. Den dämde upp vattnet så det bildades en stor sjö som ingick i ett system av sjöar och åar som förband Östersjön med det inre av Uppland. I dag kallar vi den "Långhundraleden". Just här blev farleden trång och smal. Uppe från höjden på motsatta sidan ligger fornborgen Broborg, väl placerad för att bevaka leden.

Detta material har tagits fram på uppdrag av Länsstyrelsen i Uppsala av HereAndNow 2008. Informationen finns utlagd på www.knivsta.se

Var bodde de?

De människor som är begravda på gravfältet har förstås bott i närheten kanske i anslutning till den nuvarande byn Hönsgårde. De har livnär sig på åkerbruk och boskapsskötsel.

Det mycket fina läget vid farleden mot det inre av Uppland har troligen redan under äldre järnålder främjat handel och annan kommunikation.

På detta tyder kanske ett romerskt guldmynt från Kejsar Neros tid. Myntet hittades vid Hönsgårde i september 1887 av en backstusittare.

*Nero var kejsare i Rom
54 - 68 e.Kr.*

(foto Kungl. Myntkabinettet)

Hönsgårde vad betyder det?

Byn Hönsgårde omnämns redan år 1333 som "Hidhinskelf". Namnet har ingenting med höns att göra utan talar om en person vid namn Hidhin. Skelf syftar på platå, en höjd eller liknande.

Husby-Långhundra vad betyder det?

Husby ägdes av kungen och fyllde en viktig roll inom Uppsala Öd, som var det system av gårdar som försåg sveakonungarnas hov med förnödenheter. Kungen och hovet reste omkring mellan de olika husbyarna, som det normalt fanns en av i varje härad. Långhundra härad, har sitt namn efter "det långa hundaret".

Lanskapets förändring

Vid mitten av 1800-talet var Storån fortfarande vattenrik och vidgades till ett antal sjöar. På 1890-talet ändrades Storåns lopp så att den fick sitt nuvarande flöde och Mälsta sjö dikades ut.